

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

26 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Craiu Nicolae și Stratulat Galina,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia și de către avocatul Bondarenco Oleg în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 februarie 2020, în cauza penală în privința lui

Stanila Constantin Xxxxx, născut la xxxxx, originar în
s. Xxxxx, r-l Xxxxx, domiciliat r-nul Xxxxx, s. Xxxxx;

Vancea Dumitru Xxxxx, născut la xxxxx, originar s.
Xxxxx, r-nul Xxxxx, domiciliat or. Xxxxx, str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 12.10.2015 - 05.01.2018;

2. instanța de apel: 12.04.2018 - 14.11.2018;
29.10.2019 – 19.02.2020;

3. instanța de recurs: 29.01.2019 - 21.05.2019;
11.08.2020 – 26.01.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 05 ianuarie 2018, a fost încetat procesul penal în privința lui Stănilă Constantin Stelian și Vancea Dumitru Ion, învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Mincev D. și Parfeni V. privind recuperarea pagubei materiale și morale, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței s-a constatat, că Stănilă Constantin, este învinuit în aceea, că fiind colaborator al Inspectoratului de Poliție Xxxxx, deținând funcția de polițist al serviciului de patrulare al Serviciului Securitate Publică a Inspectoratului de Poliție Xxxxx, adică fiind persoană publică, la data de 18 iulie 2014, aproximativ la ora 01 și 00 minute, aflându-se în incinta Inspectoratului de Poliție Xxxxx, având intenția cauzării intenționate a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, pe scările etajului II, i-a aplicat lui Parfene Vasile, multiple lovituri în

regiunea feței și corpului, după care peste o perioadă de timp i-a mai aplicat două lovituri în regiunea cutiei toracice provocându-i dureri și suferințe psihice.

Tot el, la data de 18 iulie 2014, în jurul orelor 06 și 00 minute, prelungind acțiunile sale, aflându-se pe peronul de plecare a vehiculelor de rute interurbane, amplasat pe Prospectul Republicii din orașul Xxxxx, împreună cu colegul său de serviciu, Vancea Dumitru, care este colaborator al Inspectoratului de Poliție Xxxxx, deținând funcția de șef al Serviciului Poliției Criminale, șef adjunct al Secției de Investigare a Infrațiunilor a inspectoratului de Poliție Xxxxx, ce este de asemenea persoană publică, în urma unui conflict verbal, având intenția cauzării intenționate a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, i-au aplicat lui Parfene Vasile și Mincev Dorin, multiple lovituri cu mâinile și picioarele, cauzându-le dureri și suferințe psihice.

Tot el, prelungind acțiunile sale infracționale, în drum spre Inspectoratul de Poliție Xxxxx, după epuizarea conflictului ce a avut loc pe peronul de plecare a vehiculelor de rute interurbane, aflându-se în automobilul de serviciu al Inspectoratului de Poliție Xxxxx, având intenția cauzării intenționate a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, l-a apucat cu mâna de gât pe Mincev Dorin, iar cu cealaltă mână i-a răsucit un deget, cauzându-i dureri și suferințe psihice.

Tot el, prelungind acțiunile sale infracționale, având intenția cauzării intenționate a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, împreună cu Vancea Dumitru, după ce Parfene Vasile și Mincev Dorin, au fost aduși în incinta Inspectoratului de Poliție Xxxxx, într-un birou amplasat la etajul I, au aplicat lovituri cu mâinile și picioarele pe diferite părți ale corpului, ultimilor cauzându-le dureri și suferințe psihice.

Acțiunile lui Stănila Constantin Stelian, au fost încadrate în prevederile alin. (2) lit. b) art. 166¹ Cod penal, conform indicilor - *cauzarea intenționată a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, de către o persoană publică, săvârșite asupra a 2 persoane, săvârșite de 2 persoane.*

Vancea Dumitru Ion, este învinuit în aceea că, fiind colaborator al Inspectoratului de Poliție Xxxxx, deținând funcția de șef adjunct al Secției de Investigare a Infrațiunilor, adică fiind persoană publică, la data de 18 iulie 2014, în jurul orelor 06 și 00 minute, aflându-se pe peronul de plecare a vehiculelor de rute interurbane, amplasat pe Prospectul Republicii din orașul Xxxxx, împreună cu colegul său de serviciu, polițist al serviciului de patrulare al Serviciului Securitate Publică al Inspectoratului de Poliție Xxxxx, Stănila Constantin, care de asemenea este o persoană publică, în urma unui conflict verbal, având intenția cauzării intenționate a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, i-au aplicat lui Parfene Vasile și Mincev Dorin, multiple lovituri cu mâinile și picioarele, cauzându-le dureri și suferințe psihice.

Tot el, prelungind intenția cauzării intenționate a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, împreună cu Stănila C., după ce Parfene Vasile și Mincev Dorin, au fost aduși în incinta Inspectoratului de Poliție Xxxxx, într-un birou amplasat la etajul I, a aplicat lovituri cu mâinile și picioarele pe diferite părți ale corpului, cauzându-le dureri și suferințe psihice.

Acțiunile lui Vancea Dumitru Ion, au fost încadrate în prevederile alin. (2), lit. b), c) art. 166¹ Cod penal, conform indiciilor - *cauzarea intenționată a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, de către o persoană publică, săvârșite asupra a 2 persoane, săvârșite de 2 persoane.*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Stănilă C., să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 166¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 5 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții în autoritățile publice pe un termen de 7 ani, iar inculpatul Vancea D., să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 166¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita funcții în autoritățile publice pe un termen de 6 ani. Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate să fie admise integral.

În motivarea apelului a invocat:

- sentința nu conține nici o analiză a probelor acuzării și nu conține nici o motivare de respingere de către instanța de fond a acestor probe. Totodată, prima instanță nu a motivat, din care cauză la baza sentinței de încetare au fost puse doar pretinsele erori judiciare, admise în cazul reluării urmăririi penale de procurorul ierarhic superior;

- adoptând o sentință de încetare a procesului penal, prima instanță s-a limitat la o motivare insuficientă și contrară a circumstanțelor de fapt și de drept, or acuzarea a prezentat probele obținute în mod legal și care sânt suficiente să demonstreze vinovăția inculpaților;

- la adoptarea ordonanței prin care a fost reluată urmărirea penală, procurorul nu a făcut trimitere la prevederile alin. (1) art. 287 Cod de procedură penală;

- în calitate de temei juridic de anulare a ordonanței procurorului ierarhic inferior privind scoaterea inculpaților de sub urmărire penală au fost invocate prevederile alin. (2) pct. 2), art. 52 și alin. (1), pct. 2), art. 299¹ Cod de procedură penală;

- motivarea instanței, precum că procurorul urma să depună la judecătorul de instrucție demers, privind reluarea urmăririi penale urmează să fie apreciată critic, deoarece prevederile respective, au intrat în vigoare la data de 09 septembrie 2016, astfel un asemenea demers nu putea fi înaintat, deoarece nu ar fi avut suport legal;

- reluarea urmăririi penale a fost legală și întemeiată, și s-a bazat pe rigorile procesual-penale cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului. La reluarea urmăririi s-a ținut cont de prevederile alin. (2), art. 22 Cod de procedură penală;

- în calitate de argumente ce au condiționat anularea scoaterii inculpaților de sub penală și clasarea procesului penal, a fost invocat faptul că procurorul la adoptarea hotărârii a admis erori de drept și de fapt, exprimate prin aprecierea necorespunzătoare a circumstanțelor cazului, iar hotărârea vizată este afectată de vicii fundamentale;

- referitor la vinovăția inculpaților, consideră că, aceasta a fost demonstrată integral, ce rezultă din probele examinate în ședințele de judecată și expuse detaliat în sentința primei instanțe, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpați, urmează să

fie apreciată ca o metodă de apărare împotriva învinuirii înaintate, ce nu poate avea un efect imperativ pentru instanță.

3.2 Avocatul Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Stănilă C. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 166¹ alin. (2), lit. b), c) Cod penal, la 5 ani închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de poliție pe un termen de 7 ani. Vancea Dumitru, să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 166¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de poliție pe un termen de 6 ani. Admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de părțile vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, cu încasarea de la inculpați în beneficiul părții vătămate Mincev Dorin, suma de 100.000 lei, cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, suma de 3000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru tratament și suma de 7000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. Încasarea de la inculpații Stănilă C. și Vancea D., în beneficiul părții vătămate Parfene Vasile, suma de 150 000 lei, cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, suma de 8000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru tratament și suma de 7000 lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. Încasarea de la inculpații Stănilă C. și Vancea D., în beneficiul părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, suma de 4689, 40 lei, cu titlu de cheltuieli de transport suportate pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată, în perioada anilor 2016-2017.

În motivarea apelului s-a invocat:

- concluzia primei instanțe de a înceta procesul penal în privința inculpaților Stănilă C. și Vancea D., este una greșită și lipsită de orice temei de fapt și de drept. Or, de către instanța de fond pur formal au fost interpretate și aplicate concluziile Curții Constituționale din hotărârea nr. 12 din 14 mai 15, în raport cu celelalte prevederi procesual-penale relevante;

- dreptul de a relua urmărirea penală în condițiile prescrise de către Curtea Constituțională, aparține în măsură egală atât judecătorului de instrucție, cât și procurorului, în dependență de procedura procesuală aplicată. Or, în caz contrar, Curtea Constituțională urma să declare ca fiind neconstituționale toate prevederile procesual-penale, care stabilesc expres dreptul procurorului în urma controlului ierarhic superior, de a anula actele procurilor ierarhic inferiori, și anume prevederile art. 52, 299¹ și 299² Cod de procedură penală. Respectiv, în condițiile în care au fost menținute drepturile procurorului ierarhic superior prevăzute de normele legale sus menționate, rezultă clar că, ultimul a fost în drept de a anula ordonanța de scoatere a inculpaților, de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, cu dispunerea reluării urmăririi penale;

- aplicând la caz constatările menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, rezultă că, la reluarea urmăririi penale în privința inculpaților, au fost respectate întocmai prevederile legislației naționale și internaționale. Or, după ce i-a fost adusă la cunoștință ordonanța de scoatere a inculpaților, de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, el a contestat aceasta ordonanță la procurorul

ierarhic superior, și în rezultatul examinării plângerii sale, procurorul ierarhic superior a admis plângerea depusă, anulând ordonanța contestată și a dispus reluarea urmăririi penale pe caz. Astfel, reluarea urmăririi penale a fost dispusă de procurorul ierarhic superior, în temeiul art. 299¹ și art. 299¹ Cod de procedură penală, ca urmare a examinării plângerii împotriva ordonanței procurorului ierarhic inferior;

- în ordonanța procurorului ierarhic superior, ca temei pentru anularea ordonanței de scoatere a inculpaților de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, a fost invocat că, ordonanța contestată este afectată de un viciu fundamental, ceea ce încalcă flagrant drepturile părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, și anume dreptul la o investigație efectivă a plângerii lor și dreptul la accesul liber la justiție, garantate de art. 20 și art. 24 din Constituția Republicii Moldova și art. 3 și 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;

- în cazul în care prima instanță s-a expus asupra ilegalității ordonanței procurorului ierarhic superior, prin care a fost reluată urmărirea penală, instanța urma să se expună și asupra ordonanței privind scoaterea inculpaților de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, pe baza plângerii înaintate în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, la data de 02 septembrie 2015, în adresa judecătorului de instrucție. Or, acest dosar a fost conexas la materialele cauzei penale, fără ca această plângere să fie soluționată.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 noiembrie 2018, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, potrivit materialelor dosarului, rezultă că, la data de 16 iulie 2015, procurorul în Procuratura raionului Cahul, Țurcanu Alexandru, a emis ordonanța prin care a dispus scoaterea de sub urmărire penală a inculpaților pe cauza penală nr. xxxxx, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii, ci există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 35 Cod penal. Respectiva ordonanță a fost contestată la procurorul ierarhic superior, de către avocatul Bondarenco Oleg, în interesele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, în ordinea prevăzută de art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală. La data de 22 august 2015, adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, a emis ordonanța, prin care a fost admisă plângerea avocatului Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, împotriva ordonanței procurorului în Procuratura raionului Xxxxx, Țurcanu Alexandru, din 16 iulie 2015, prin care inculpații, au fost scoși de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, și a dispus reluarea urmăririi penale pe cauza penală supusă judecății.

Ulterior, potrivit materialelor dosarului, inculpații, prin ordonanțele procurorului din 28 septembrie 2015, au fost puși sub învinuire de săvârșirea infracțiunii prevăzute de alin. (2) lit. b), c) art. 166¹ Cod penal, conform indicilor - *cauzarea intenționată a unei dureri și suferințe psihice, care reprezintă tratament inuman, săvârșită de către o persoană publică, săvârșită de 2 persoane, asupra a 2 persoane.*

Instanța de apel a considerat că prima instanță just a ajuns la concluzie de a înceta procesul în privința inculpaților Stănilă C. și Vancea D., din motivul că există alte

circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală. Or, în cadrul examinării cauzei penale, au fost constatate încălcările procesuale în ceea ce privește reluarea urmăririi penale împotriva inculpaților de către adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, care inevitabil duc la încetarea procesului penal în privința inculpaților.

Totodată, instanța de apel a menționat că, prevederile respective, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, au fost declarate neconstituționale, ulterior fiind abrogate, prin Legea nr. 197, din 28 iulie 2016, în vigoare din 09 septembrie 2016. Hotărârile pronunțate de către Curtea Constituțională, sânt definitive, nu se supun nici unei căi de atac și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Astfel, instanța de apel analizând normele legale citate supra și coroborând acestea cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) din Codul de procedură penală, a reținut că, din data de 14 mai 2015, procurorul ierarhic superior a fost lipsit de dreptul de a relua urmărirea penală, după încetarea, clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanelor de sub urmărire penală. Totodată, conform dispozițiilor alin. (2) art. 287 Cod de procedură penală, în vigoare în perioada de referință, urmărirea penală putea fi reluată doar prin încheierea judecătorului de instrucție, în cazul admiterii plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoatere persoanei de sub urmărire.

Instanța de apel a mai indicat că la data de 22 august 2015, adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, în temeiul Legii nu dispunea de dreptul de a relua urmărirea penală. Or, unica posibilitate de efectuare a acesteia, era adoptarea de către judecătorul de instrucție a încheierii de admitere a plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanelor sub urmărire. Or, procurorul ierarhic superior, a fost privat de acest drept, în temeiul hotărârii Curții Constituționale, care este definitivă din momentul emiterii și nu se supune nici unei căi de atac, și care produce efecte juridice pentru viitor. Mai mult ca atât, Curtea Constituțională s-a expus asupra neconstituționalității prevederilor alin. (1) art. 287 Cod de procedură penală, la data de 14 mai 2015, adică anterior emiterii ordonanței de către adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, care a fost emisă la data 22 august 2015, peste 3 luni de zile de la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională.

În acest sens, instanța de apel a considerat nefondate argumentele procurorului invocate în apelul declarat, precum că, ordonanța de reluare a urmăririi penale a fost adoptată în temeiurile art. 52, art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală, or, deși dispozițiile acestor articole acordă procurorului ierarhic superior dreptul de a anula și modifica actele procesuale emise de către procurorii ierarhici inferiori, nici unul din aceste articole, nu acordă procurorului ierarhic superior expres, dreptul de a relua urmărirea penală, ci din contra, la momentul reluării urmăririi penale de către procurorul-ierarhic superior, exista hotărârea Curții Constituționale, care îl priva de acest drept, și care era obligatorie pentru procurorul ierarhic superior. Or, ignorând hotărârea Curții Constituționale, care este definitivă și este obligatorie pentru organele

de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată, dispunând reluarea urmăririi penale împotriva inculpaților Stănilă Constantin și Vancea Dumitru, și nefiind împuternicit în acest sens, procurorul ierarhic superior a admis o încălcare procesuală, prin care au fost lezate drepturile constituționale ale inculpaților, ceea ce nu este compatibil cu scopul procesului penal.

Totodată, instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele procurorului invocate în apelul declarat, precum că la baza reluării urmăririi penale au stat erorile de fapt și de drept ale procurorului ierarhic inferior, care nu a apreciat în mod corespunzător circumstanțele cauzei, și nu a efectuat o investigație completă a cazului.

În acest sens, instanța de apel a considerat necesar de a invoca că, asemenea argumente ca investigație incompletă deși reprezintă o încălcare gravă, totuși această încălcare nu poate fi pusă pe seama inculpaților, și anume statul urmează să suporte consecințele acestei încălcări. Adică, carențele admise de către organele statului în cadrul unei proceduri penale, nu pot fi imputabile persoanelor acuzate.

Reieșind din cele expuse, instanța de apel a conchis asupra netemeinicii ordonanței adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, emisă la data de 22 august 2015, prin care a dispus reluarea urmăririi penale, în privința inculpaților și a constatat nulitatea acesteia, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor care reglementează derularea procesului penal.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate argumentele, invocate în apelul declarat, precum că, urmărirea penală în cauză a fost reluată din motivul existenței unui viciu fundamental, și anume, investigației incomplete a cazului de către procuror. În acest sens, instanța de apel a reținut că, carențele admise de către agenții statului nu pot fi imputate inculpaților și respectiv, statul este cel care va suporta consecințele carențelor respective admise.

Instanța de apel a considerat întemeiate argumentele instanței de fond, referitor la plângerea avocatului Bondarenco Oleg, depusă în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, împotriva ordonanței procurorului în Procuratura raionului Xxxxx Țurcanu Alexandru, privind scoaterea inculpaților Stănilă C., Vancea D., de sub urmărire penală și clasarea cauzei penale, adresată judecătorului de instrucție, precum că, la momentul adresării către judecătorul de instrucție, urmărirea penală deja a fost reluată de către procurorul ierarhic superior, și nici judecătorul de instrucție, nici instanța de judecată nu puteau dispune reluarea urmăririi penale. Or, mai mult ca atât, cauza penală era deferită instanței de judecată pentru examinare în fond.

Respectiv, în viziunea instanței de apel urmează să fie respinse alegațiile avocatului Bondarenco Oleg, în apelul declarat în interesele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, referitor la nesoluționarea de către instanța de fond a plângerii respective.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare declarate de către:

5.1 Procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului ordinar a invocat:

- chiar și în cazul pronunțării unei sentințe de încetare, instanța de judecată trebuia să descrie fapta infracțională incriminată care a fost săvârșită de către inculpați și să dea apreciere probelor prezentate de acuzare și cercetate în ședințele de judecată;

- temeiul pe care a fost încetat procesul penal nu a fost expus cu claritate și lipsesc aprecieri, din care s-ar deduce concluzii referitoare la excluderea posibilității de tragere la răspundere penală a inculpaților, dar și dacă fapta infracțională de care inculpații sunt puși sub învinuire a fost sau nu săvârșită;

- instanța de apel urma să facă o analiză a probelor existente la materialele dosarului și să se expună asupra acestora în vederea probării vinovăției inculpaților;

- instanța de apel, adoptând o decizie de încetare a procesului penal, urma să constate în partea descriptivă a deciziei adoptate fapta prejudiciabilă săvârșită de către inculpați, fapt ce nu l-a făcut;

- inculpații nu au fost achitați de învinuirea înaintată prin rechizitoriu, însă a fost constatat faptul existenței unor acțiuni procesuale comise cu abateri de către organul de urmărire penală, aceste acțiuni nefiind contestate de persoanele cointeresate, ceea ce a dus la adoptarea de către instanța de judecată a unei hotărâri de încetare a procesului penal;

- instanța de apel nu a ținut cont de explicațiile expuse în pct. 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privăriia practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, care stipulează că, în partea descriptivă a deciziei, instanța de apel urmează să constate circumstanțe de fapt stabilite de către acesta, în urma judecării apelului declarat;

- instanța de apel a omis și faptul că partea descriptivă a deciziei instanței de apel trebuie să corespundă cerințelor stipulate la art. 394 Cod de procedură penală;

- ordonanța adjunctului procurorului r-lui Xxxxx, Tabureanu A., emisă la 22 august 2015 privind reluarea urmăririi penale, și nici ordonanțele de punere sub învinuire a lui Stanila C. și Vancea D. din 28.09.2015 nu au fost contestate de către partea apărării și învinuiți, dar și referința la rechizitoriu din 09.10.2015 din partea apărării și învinuiților, la fel lipsește la dosar;

- prin nemotivarea soluției adoptate de către instanța de apel prin prisma motivelor invocate în cererea de apel și neconstatarea faptei prejudiciabile în decizia adoptată, instanța de apel a comis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În drept, recursul declarat este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5.2 Avocatul Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, prin care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat aceleași motive pe care le-a indicat în apel, suplimentar menționând că instanța de apel a interpretat eronat hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, a ignorat faptul că reluarea urmăririi penale a avut loc în baza motivului admisibil, conform hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015; ignorarea faptului declanșării de către părțile vătămate a procedurii solicitării reluării urmăririi penale în fața instanței de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de justiție din 21 mai 2019, au fost admise recursurile ordinare declarate, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a menționat că, din conținutul recursurilor ordinare declarate se reține că partea acuzării și avocatul Bondarenco Oleg în numele părților vătămate și civile Mincev Dorin și Parfene Vasile, critică decizia instanței de apel prin care a fost menținută sentința, adoptată în speță, considerând că greșit s-a ajuns la concluzia privind încetarea procesului penal în privința lui Stănila C. și Vancea D., învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală.

Procurorul și avocatul Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, nefiind de acord cu hotărârea adoptată au contestat-o în ordine de apel, criticând-o și prin prisma faptului că reluarea urmăririi penale a fost legală și întemeiată fiind dispusă de procurorul ierarhic superior, în temeiul art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală, ca urmare a examinării plângerii împotriva ordonanței procurorului ierarhic inferior, iar instanța de judecată eronat a interpretat și aplicat concluziile Curții Constituționale din hotărârea din 14 mai 2015

Însă, instanța de apel a respins ca nefondate apelurile declarate și a menținut sentința, indicând că *„la data de 22 august 2015, adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, în temeiul Legii nu dispunea de dreptul de a relua urmărirea penală. Or, unica posibilitate de efectuare a acesteia, era adoptarea de către judecătorul de instrucție a încheierii de admitere a plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanelor sub urmărire. Or, procurorul ierarhic superior, a fost privat de acest drept, în temeiul hotărârii Curții Constituționale, care este definitivă din momentul emiterii și nu se supune nici unei căi de atac, și care produce efecte juridice pentru viitor. Mai mult ca atât, Curtea Constituțională s-a expus asupra neconstituționalității prevederilor alin. (1) art. 287 Cod de procedură penală, la data de 14 mai 2015, adică anterior emiterii ordonanței de către adjunctul Procurorului raionului Cahul, Andrian Tabureanu, care a fost emisă la data 22 august 2015, peste 3 luni de zile de la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională”,* astfel constatând că, adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu nu dispunea de dreptul de a relua urmărirea penală, astfel constatând că această circumstanță impune nulitatea ordonanței din 22 august 2015 și a ordonanțelor de punere sub învinuire a acestora din 28 septembrie 2015.

La acest aspect, instanța de recurs a reținut că, la soluționarea chestiunii cu privire la încetarea procesului penal, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că:

- prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Xxxxx, Țurcanu Alexandru, din 16 iulie 2015, a fost dispusă scoaterea de sub urmărirea penală a inculpaților pe cauza penală nr. xxxxx, deoarece fapta nu întrunește elementele infracțiunii ci există cel puțin una din cauzele prevăzute la art. 35 Cod penal (f.d. 291-296 v. I);

- la data de 13.08.2015, avocatul Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, în ordinea prevăzută de art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală, au contestat ordonanța la procurorul ierarhic superior (f.d. 305-315 v. I);

- la data de 22 august 2015, adjunctul Procurorului raionului Cahul, Andrian Tabureanu, a emis ordonanța, prin care a fost admisă plângerea avocatului Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin și anulată ordonanța procurului în Procuratura raionului Xxxxx, Țurcanu Alexandru, din 16 iulie 2015, prin care inculpații, au fost scoși de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, și a dispus reluarea urmăririi penale pe cauza penală supusă judecătii, informând că aceasta poate fi contestată la judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, în condițiile art. 313 Cod de procedură penală, în motivarea acesteia indicând că „hotărârea vizată este afectată de vicii fundamentale, manifestate prin limitarea drepturilor părții vătămate, care sunt garantate de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 19 Cod de procedură penală, de a avea dreptul la un proces echitabil și acces liber la justiție”;

- art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, la momentul comiterii infracțiunii prevedea că „reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire penale se dispune de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță, dacă, ulterior se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire”;

- prin hotărârea Curții Constituționale din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (1) Cod de procedură penală, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al articolului 287 Cod de procedură penală, Curtea expunându-se asupra circumstanțelor care pot sta la baza reluării urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire penale, însă nu și asupra competenței procurorului ierarhic superior, menționând că „prevederile cuprinse la aliniatul (1) al art. 287, în fapt acordă procurorului ierarhic superior dreptul de a relua urmărirea penală oricând și în lipsa unor temeieri clar definite, care ar putea fi considerate judicioase în fiecare caz individual. ... în opinia Curții Europene, simpla părere că investigațiile într-o anumită cauză ar fi fost „incomplete și neobiective” nu poate, în sine, în absența unor erori jurisdicționale, încălcări grave ale procedurii de judecată sau abuzuri de putere, să releve erori în aplicarea dreptului material sau din alte motive considerabile care decurg din interesele justiției să indice prezența unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente”.

Mai mult ca atât, s-a reținut că ordonanța de reluare a urmăririi penale a fost emisă la 22 august 2015, iar art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, a fost abrogat prin Legea nr. 197 din 28.07.2016, în vigoare la data de 09.09.2016 și tot prin aceeași Lege la alineatul (2), cuvintele „poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție” s-au substituit cu cuvintele „se dispune de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau”.

Astfel, la data emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale, la 22 august 2015, erau în vigoare prevederile art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală care stipulau că

„Reluarea urmăririi penale poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală”, conținutul căruia nu excludea dreptul procurorului de a relua urmărirea penală, în cazurile prevăzute de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, ținând cont și de prevederile art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală.

Deci, reieșind din concluziile expuse de către instanța de apel în motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat că această instanță prapit a respins ca nefondate apelurile declarate și a menținut sentința de încetare a procesului penal, deoarece există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală, fără a lua în considerație că și faptul că avocatul Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, au contestat ordonanța la procurorul ierarhic superior, în ordinea prevăzută de art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală, în vigoare la acel moment, astfel art. 299¹ alin. (2), (3) Cod de procedură penale, prevedea că *plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul teritorial sau de cel al procuraturii specializate, precum și de adjuncții lor, se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui ori de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale. Plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui.* (3) *Plângerea se adresează, în termen de 15 zile din momentul efectuării acțiunii, inacțiunii sau de când s-a luat cunoștință de act, procurorului ierarhic superior și se depune fie direct la acesta, fie la procurorul care conduce sau exercită nemijlocit urmărirea penală. În cazul în care plângerea a fost depusă la procurorul care conduce sau exercită nemijlocit urmărirea penală, acesta este obligat să o înainteze, în termen de 48 de ore de la primirea ei, procurorului ierarhic superior împreună cu explicațiile sale, atunci când acestea sînt necesare.*

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel a declarat nulă ordonanța de reluare a urmăririi penale, menționând că *“ordonanța adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Adrian Tabureanu, prin care a fost reluată urmărirea penală în privința inculpaților Stănilă Constantin și Vancea Dumitru, este lovită de nulitate absolută și nu produce careva efecte juridice”,* însă nu s-a expus asupra plângerii avocatului Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, înaintată în ordinea prevăzută de art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală, or astfel plângerea părții vătămate rămâne fără răspuns, contrar prevederilor art. 6 CEDO, dreptul la un proces echitabil.

Totodată, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel în partea descriptivă a hotărârii pronunțate prapit a menționat că: *„Colegiul judiciar consideră neîntemeiate argumentele, invocate în apelul declarat, precum că urmărirea penală în cauză fost reluată din motivul existenței unui viciu fundamental, și anume, investigației incomplete a cazului de către procuror. În acest sens Colegiul judiciar, reiterează că carențele admise de către agenții statului nu pot fi imputate inculpaților și respectiv, statul este cel care va suporta consecințele carențelor respective admise”,* fără a verifica și a se expune dacă la baza ordonanței emise la 22 august 2015, de către adjunctul Procurorului raionului Cahul, Andrian Tabureanu, prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale, au fost puse fapte noi sau

recent descoperite ori dacă un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată, temei prevăzut la art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel nu a luat în considerație că:

- prin deciziile Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 22 iunie 2016 (f.d. 185-187 v. II), au fost menținute: hotărârea Judecătorei Cahul din 15 iulie 2015, în cauza contravențională la contestația depusă de Mincev D. împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 18 iunie 2014 și a ordonanței Procurorului în Procuratura raionului Xxxxx din 12 august 2014 cu privire la aplicarea sancțiunii contravenționale în baza art. 353 alin. (2) Cod contravențional; hotărârea Judecătorei Cahul din 20 august 2015, în cauza contravențională pe contestația depusă de Parfene V., împotriva ordonanței de aplicare a sancțiunii contravenționale prevăzute de art. 353 Cod contravențional;

- în ordonanța, adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, emisă la 22 august 2015, prin care s-a dispus reluarea urmăririi penale, se constată că *„În același timp trebuie să fie apreciată ca relevantă solicitarea petiționarului despre verificarea acțiunilor colaboratorilor de poliție cu privire la legalitatea reținerii părților vătămate, inclusiv prin clarificarea situației referitoare la procesul contravențional pornit în privința lor, conform art. 353 alin. (2) din Codul contravențional, în sensul anexării la materialele cauzei penale a hotărârilor definitive. ... hotărârea vizată este afectată de vicii fundamentale, manifestate prin limitarea drepturilor părții vătămate, care sunt garantate de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 19 Cod de procedură penală, de a avea dreptul la un proces echitabil și acces liber la justiție”*.

Din considerentele expuse, instanța de recurs a statuat, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul, cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

7. Prin decizia Curții de Apel Comrat din 19 februarie 2020, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

7.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, conform materialelor cauzei penale prezenta cauză cu rechizitoriu privind învinuirea lui Stanila Constantin și Vancea Dumitru, de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 166¹ alin. (2) lit. b), c) Cod penal, a fost transmisă după competența judecătorei Cahul.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza materialelor cauzei și probelor examinate de prima instanță, ascultând în ședința instanței de apel opinia participanților la proces, instanța de apel a ajuns la concluzia, că instanța de fond întemeiat a pronunțat în privința inculpaților Stanila Constantin și Vancea Dumitru sentința de încetare cu respingerea acțiunii înaintată de părțile vătămate, drept urmare fiind corect încetat procesul penal în privința acestora din motiv că există alte circumstanțe care exclud urmărirea penală și atragerea la răspundere penală.

Astfel, instanța de apel a menționat că în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, au fost constatate încălcări ale normelor procesuale penale, cu referire la reluarea urmăririi penale împotriva inculpaților Stanila Constantin și Vancea Dumitru de către adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, care inseparabil a dus la încetarea procesului penal în privința inculpaților.

Conform art. 287 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală (în vigoare din 05.11.2013), reluarea urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire se dispune de către procurorul ierarhic superior prin ordonanță dacă, ulterior, se constată că nu a existat în fapt cauza care a determinat luarea acestor măsuri sau că a dispărut circumstanța pe care se întemeia încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire. Reluarea urmăririi penale poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, alineatul (1) a articolului 287 Cod de procedură penală a fost declarat neconstituțional.

Ulterior, prin Legea nr. 197 din 28 iulie 2016, în vigoare din 09 septembrie 2016 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova alineatul (1) a articolului 287 Cod de procedură penală a fost abrogat, iar alin. (2) al aceluiași articol având următorul conținut: reluarea urmăririi penale se dispune de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

Relevant speței sunt următoarele acte procesuale din cadrul urmăririi penale:

- ordonanța de refuz în începerea urmăririi penale din 05 august 2014, prin care a fost refuzat în pornirea urmăririi penale pe marginea plângerii părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, pe faptul maltratării lor de către inculpații Vancea Dumitru și Stanila Constantin, deoarece în acțiunile acestora lipsește faptul unei infracțiuni;

- plângerea părții vătămate Parfene Vasile, împotriva ordonanței procurorului din 05 august 2014, prin care și-a exprimat dezacordul cu ordonanța respectivă;

- ordonanța adjunctului Procurorului raionului Cahul, Andrian Tabureanu, din 10 septembrie 2014, prin care a fost respinsă plângerea părții vătămate Parfene Vasile, împotriva ordonanței procurorului din 05 august 2014;

- plângerea părții vătămate Mincev Dorin, împotriva ordonanței procurorului din 05 august 2014, prin care și-a exprimat dezacordul cu ordonanța respectivă;

- ordonanța adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, din 10 septembrie 2014, prin care a fost respinsă plângerea părții vătămate Mincev Dorin, împotriva ordonanței procurorului din 05 august 2014;

- încheierea Judecătoriei Cahul din 07 noiembrie 2014, prin care au fost admise plângerile părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, împotriva ordonanțelor procurorului ierarhic superior din 10 septembrie 2014 și împotriva ordonanței

procurorului din 05 august 2014, privind neînceperea urmăririi penale, și au fost anulate ordonanțele menționate, cu reluarea procedurii penale;

- ordonanța privind scoaterea persoanelor de sub urmărirea penală și de clasare a procesului penal din 11 mai 2015, prin care inculpații Stanila Constantin și Vancea Dumitru, au fost scoși de sub urmărire penală, deoarece fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii;

- plângerea împotriva ordonanței procurorului din 11 mai 2015, privind scoaterea inculpaților Stanila Constantin și Vancea Dumitru, de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, depusă de către avocatul Bondarenco Oleg în interesele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, prin care și-a manifestat dezacord cu ordonanța respectivă;

- ordonanța adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, din 16 iunie 2015, prin care a fost admisă plângerea avocatului Bondarenco Oleg în interesele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, cu reluarea urmăririi penale în cauză;

- ordonanța privind scoaterea persoanelor de sub urmărirea penală și de clasare a procesului penal din 16 iulie 2015, prin care Stanila Constantin și Vancea Dumitru, au fost scoși de sub urmărire penală, deoarece fapta lor nu întrunește elementele infracțiunii ci există cel puțin una cauzele prevăzute la art. 35 Cod penal;

- plângerea împotriva ordonanței procurorului din 16 iulie 2015, privind scoaterea inculpaților Stanila Constantin și Vancea Dumitru, de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, depusă de către avocatul Bondarenco Oleg în interesele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, prin care și-a manifestat dezacord cu ordonanța respectivă;

- ordonanța adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, din 22 august 2015, prin care a fost admisă plângerea avocatului Bondarenco Oleg în interesele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, cu reluarea urmăririi penale în cauză.

Instanța de apel a constatat că din data de 14 mai 2015, procurorul ierarhic superior a fost lipsit de dreptul de a relua urmărirea penală, după încetarea, clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanelor de sub urmărire penală, iar, conform dispozițiilor art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în vigoare în perioada de referință, urmărirea penală putea fi reluată doar prin încheierea judecătorului de instrucție, în cazul admiterii plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoatere persoanei de sub urmărire.

Deci, luând în considerație normele citate supra, precum și coroborând cu Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) din Cod de procedură penală, instanța de apel a concluzionat că la data de 22 august 2015, adjunctul Procurorului raionului Cahul, Andrian Tabureanu, conform Legii nu dispunea de dreptul de a relua urmărirea penală.

Procurorul la examinarea plângerii avocatului Oleg Bondarenco și soluționarea chestiunii, privind reluarea urmăririi penale în cauza respectivă, urma să țină cont de Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, privind excepția de

neconstituționalitate a prevederilor art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, care este obligatorie pentru organul de urmărire penală.

Respectiv în speța dată, plângerea urma să fie adresată judecătorului de instrucție și soluționată prin încheierea de admitere sau respingere a plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanelor de sub urmărire. Or, procurorul ierarhic superior, a fost privat de acest drept, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale, care este definitivă din momentul emiterii și nu se supune nici unei căi de atac, și care produce efecte juridice pentru viitor.

Instanța de apel a considerat nefondate argumentele procurorului invocate în apelul declarat, precum că, ordonanța de reluare a urmăririi penale a fost adoptată în temeiurile art. 52 și art. 299¹ Cod de procedură penală, deoarece, deși dispozițiile acestor articole acordă procurorului ierarhic superior dreptul de a anula și modifica actele procesuale emise de către procurorii ierarhic inferiori, nici unul din aceste articole, nu acordă procurorului ierarhic superior expres, dreptul de a relua urmărirea penală.

În cadrul urmăririi penale, potrivit prevederilor alin. (1) art. 279 Cod de procedură penală, acțiunile procesuale se efectuează în strictă conformitate cu prevederile prezentului cod. Iar modalitatea de efectuare a acțiunilor de urmărire penală, inclusiv scoaterea persoanei de sub urmărirea penală, încetarea urmăririi penale, clasarea procesului penal și reluarea urmăririi penale este prevăzută la articolele respective 284-287 din partea generală a Codului de procedură penală, capitolul V „desfășurarea urmăririi penale,, și nu la articolele 299¹ – 299².

Astfel, la momentul reluării urmăririi penale de către procurorul-ierarhic superior, exista hotărârea Curții Constituționale, care îl priva de acest drept, și care era obligatorie pentru procurorul ierarhic superior, iar justificarea legalității prin aplicarea altor norme procesuale, este lipsită de substanță.

Or, ignorând hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) din Cod de procedură penală, care este definitivă și este obligatorie pentru organele de urmărire penală, procurori și instanțele de judecată, dispunând reluarea urmăririi penale împotriva inculpaților Stanila Constantin și Vancea Dumitru, și nefiind împuternicit în acest sens, procurorul ierarhic superior a admis o încălcare procesuală, prin care au fost lezate drepturile constituționale ale inculpaților, ceea ce nu este compatibil cu scopul procesului penal.

Drept urmare și argumentele procurorului precum că vina inculpaților a fost dovedită pe deplin și în privința lor urmează să fie pronunțată o sentință de condamnare, nu au putut fi reținute de către instanța de apel.

8. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare declarate de către:

8.1. Procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului ordinar invocă:

- temeiul pe care a fost încetat procesul penal nu a fost expus cu claritate și lipsesc aprecieri din care s-ar deduce univoc concluzii referitoare la excluderea posibilității

de tragere la răspundere penală a inculpaților, dar și dacă fapta infracțională de care inculpații sunt puși sub învinuire a fost sau nu a fost comisă.

Astfel, acuzarea consideră că instanța de apel urma să facă o analiză probelor existente la materialele dosarului și să se expună asupra acestora;

- nici ordonanța adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu din 22 august 2015 privind reluarea urmăririi penale, și nici ordonanțele de punere sub învinuire lui Vancea Dumitru și Stanila Constantin nu au fost contestate de către partea apărării, nici în cadrul efectuării urmăririi penale, nici la finisarea urmăririi penale și instanța de judecată.

Cu toate acestea, procurorul a indicat în apelul său, ca unul din motive pentru casarea sentinței instanței de fond, că adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, din 22 august 2015 de reluare a urmăririi penale, a fost emisă și în virtutea Legii cu privire la Procuratură și a Codului de procedură penală care în detrimentul funcțiilor lui este obligat să controleze activitatea procurorului ierarhic inferior, oferindu-le posibilitatea de a reacționa mai operativ și de a corecta eventualele încălcări de lege admise de ultimul.

Potrivit art. 52 alin. (2) pct. 1), 2), 3) CPP (în vigoare la data de 22.08.2015), procurorul ierarhic superior, pe lângă atribuțiile prevăzute la art. 52 alin. (1), în cadrul urmăririi penale exercită următoarele atribuții cu titlu de control ierarhic:

1) poate cere de la procurorii ierarhic inferiori, pentru control, dosarele penale, documentele, actele procedurale, materiale și alte date cu privire la infracțiunile săvârșite și la persoanele identificate în cauzele penale pe care exercită controlul;

2) anulează total ori parțial, modifică sau completează, în condițiile prezentului cod, actele procurorilor ierarhic inferiori;

3¹⁾ examinează plângerile depuse împotriva actelor și acțiunilor procurorilor ierarhic inferiori;

Astfel, conform materialelor cauzei penale la data de 22 august 2015, adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, a emis ordonanța, prin care a fost admisă plângerea avocatului Bondarencu Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin și anulată ordonanța procurului în Procuratura raionului Xxxxx, Țurcanu Alexandru, din 16 iulie 2015, prin care inculpații, au fost scoși de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, și a dispus reluarea urmăririi penale pe cauza penală supusă judecării, informând că aceasta poate fi contestată la judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, în condițiile art. 313 Cod de procedură penală, în motivarea acesteia indicând că „ hotărârea vizată este afectată de vicii fundamentale, manifestate prin limitarea drepturilor părții vătămate, care sunt garantate de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 19 Cod de procedură penală, de a avea dreptul la un proces echitabil și acces liber la justiție.”

Respectiv, la emiterea deciziei privind reluarea urmăririi penale procurorul ierarhic superior s-a bazat de prevederile art. 52 alin. (2) și art. 299¹ alin. (1) pct. (2) Cod de procedură penală. De altfel, art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, care a fost declarată neconstituțională prin hotărârea Curții Constituționale din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (1) Cod de procedură

penală, nici nu a fost indicată în ordonanța de reluare a urmăririi penale din 22.08.2015;

- este neîntemeiată și afirmația instanței apel, că din data de 14 mai 2015, procurorul ierarhic superior a fost lipsit de dreptul de a relua urmărirea penală, după încetarea, clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanelor de sub urmărire penală, iar, conform dispozițiilor art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în vigoare în perioada de referință, urmărirea penală **putea fi reluată doar prin încheierea judecătorului de instrucție, în cazul admiterii plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanei de sub urmărire** (pag. 21).

Astfel, prin hotărârea Curții Constituționale din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (1) Cod de procedură penală, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al articolului 287 Cod de procedură penală, Curtea expunându-se asupra circumstanțelor care pot sta la baza reluării urmăririi penale după încetarea urmăririi penale, după clasarea cauzei penale sau după scoaterea persoanei de sub urmărire penale, însă nu și asupra competenței procurorului ierarhic superior menționând că „prevederile cuprinse la aliniatul (1) al art. 287, în fapt acordă procurorului ierarhic superior dreptul de a relua urmărirea penală oricând și în lipsa unor temeieri clar definite, care ar putea fi considerate judicioase în fiecare caz individual...”;

- mai mult ca atât, la data emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale, la 22 august 2015, erau în vigoare prevederile art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală care stipulau că „reluarea urmăririi penale poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare al urmăririi penale ori clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală”, conținutul căruia nu excludea dreptul procurorului de a relua urmărirea penală, în cazurile prevăzute de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, ținând cont și de prevederile art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală (aceste momente au fost specificate și în decizia Curții Supreme de Justiție din 21.05.2019 pe dosarul nr. 1ra-544/2019);

- la rândul său, art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală (în vigoare la 22.08.2015) prevedea că, în cazurile în care ordonanțele de încetare a urmăririi penale, clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire au fost adoptate legal, reluarea urmăririi penale poate avea loc numai dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente au afectat hotărârea respectivă. Respectiv, în cazul dat procurorul ierarhic superior, bazându-se pe prevederile art. 52 alin. (2), art. 287 alin. (2) și (4), art. 299¹ Cod de procedură penală, examinând plângerea avocatului Bondarencu Oleg în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, înaintată în ordinea prevăzută de art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală și, stabilind că ordonanța procurorului din 16.07.2015 este afectată de un viciu fundamental, indicându-l în ordonanța din 22.08.2015, ce duce la încălcarea prevederilor art. art. 19, 254 CPP, legal și corect a dispus reluarea urmăririi penale;

- este relevantă în acest caz și decizia Curții Constituționale din 29.03.2018 de inadmisibilitate sesizării nr. 30g/2018 privind excepția de neconstituționalitatea art. 52 alin. (2) pct. 2), art. 53¹ alin. (2) lit. d) și 299² alin. (1) pct. 2) din Codul de procedură

penală; a art. 3 alin. (6) din Legea nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, în pct.20 se menționează că *„...potrivit dispozițiilor contestate, controlul actelor procurorilor ierarhic inferiori are loc în cadrul urmăririi penale [art. 52 alin. (2) (în redacția Legii nr. 66 din 5 aprilie 2012) și art. 531 alin. (2) din Codul de procedură penală]. Astfel, Curtea reține că prin controlul ierarhic exercitat de către procurorul ierarhic superior se realizează doar un examen intern al actelor procurorilor ierarhic inferiori sub aspectul legalității acestora, care nu reprezintă per se un act de înfăptuire a justiției în sensul articolului 114 din Constituție și nici nu produce o imixtiune în competența exclusivă a instanțelor judecătorești de a înfăptui justiția. Mai mult, prevederile contestate nu înlătură competența instanțelor judecătorești de a exercita un control de legalitate în privința rezultatelor controlului ierarhic, articolul 299¹ alin. (4) din Codul de procedură penală stabilind în acest sens că ordonanța prin care procurorul ierarhic superior a soluționat plângerea poate fi contestată în fața judecătorului de instrucție.”*

Reieșind din cele expuse, rezultă că afirmația instanței de apel, că *«conform dispozițiilor art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, în vigoare în perioada de referință, urmărirea penală putea fi reluată doar prin încheierea judecătorului de instrucție»* este neîntemeiată și lipsită de suport juridic.

Totodată, toate aceste momente au fost lăsate de către instanța de apel fără aprecierea cuvenită;

- concluzia instanței de fond cu privire la încetarea procesului penal în privința inculpaților Vancea Dumitru și Stanila Constantin, care la rândul său a fost menținută și de către instanța de apel este una pripită, lipsită de argumentare juridică, cauza fiind examinată superficial fără a ține cont de circumstanțele de fapt și de drept enumerate supra.

8.2. Avocatul Bondarencu Oleg în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, prin care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea recursului invocă aceleași motive pe care le-a indicat în apel, suplimentar menționând că la rejudecarea apelului și adoptarea deciziei recurate, instanța de apel în mod inexplicabil a ignorat concluziile instanței de recurs expuse în decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-544/2019 din 21.05.2019.

9. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise în conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit, verificând și analizând per ansamblu decizia instanței de apel, raportată la criticele recurențelor, constată că instanța de apel la adoptarea soluției nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii, or în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțele naționale să-și motiveze deciziile (*hotărârea Boldea versus România*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

În continuarea aceluiași gând, CtEDO a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, cu atât mai mult când este în situația pronunțării unei noi hotărâri, și să răspundă argumentat la criticile invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

O particularitate aparte în desfășurarea procedurii de judecare în apel o reprezintă situația când, instanța urmează să rejudece cauza în urma casării deciziei sale anterioare de către Curtea Supremă de Justiție, în această situație pe lângă regulile

generale de judecare de care se ghidează Curtea de Apel, mai sunt incidente și anumite reguli speciale obligatorii ce guvernează acest proces.

Astfel, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 mai s-a dispus admiterea recursurilor ordinare declarate de către procuror și avocatul părților vătămate, cu casarea totală a deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 14 noiembrie 2018 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată, casarea deciziei instanței de apel fiind condiționată de erorile de drept admise atât de instanța de fond și repetate de instanța de apel la judecarea apelurilor.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărârii de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectând, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Reieșind din partea descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 mai 2019, se constată că instanța de apel a primit indicații clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor, pe care urma în mod evident să le corecteze prin rejudecarea cauzei.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportată la criticele recurențelor, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției de respingere, ca nefondate, a apelurilor declarate de procuror și avocatul părților vătămate, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale.

Astfel, se punctează că, instanța de apel a comis un șir de erori de drept la examinarea respectivei cauze:

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că „Curtea Constituțională s-a expus asupra neconstituționalității prevederilor art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală la data de 14 mai 2015, adică anterior datei 22 august 2015 când a fost emisă ordonanța de către adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu.

Astfel, procurorul la examinarea plângerii avocatului Oleg Bondarenco și soluționarea chestiunii, privind reluarea urmăririi penale în cauza respectivă, urma să țină cont de Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, care este obligatorie pentru organul de urmărire penală.

Respectiv în speța dată, plângerea urma să fie adresată judecătorului de instrucție și soluționată prin încheierea de admitere sau respingere a plângerii împotriva ordonanței procurorului de încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale sau scoaterea persoanelor de sub urmărire. Or, procurorul ierarhic superior, a fost privat de acest drept, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale, care este definitivă din momentul emiterii și nu se supune nici unei căi de atac, și care produce efecte juridice pentru viitor.

Drept urmare, Colegiul concluzionează asupra netemeinicii ordonanței adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, emisă la data de 22 august 2015, prin care a dispus reluarea urmăririi penale, în privința inculpaților Stănilă Constantin și Vancea

Dumitru, și constată nulitatea acesteia, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor care reglementează derularea procesului penal, fiind astfel, lovită de nulitate absolută și nu produce careva efecte juridice.”, astfel constatând că, adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu nu dispunea de dreptul de a relua urmărirea penală, circumstanță ce impune nulitatea ordonanței din 22 august 2015 și a ordonanțelor de punere sub învinuire a acestora din 28 septembrie 2015.

Statuînd asupra celor menționate supra, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, conform materialelor cauzei penale la data de 22 august 2015, adjunctul Procurorului raionului Xxxxx, Andrian Tabureanu, a emis ordonanța, prin care a fost admisă plângerea avocatului Bondarenco Oleg în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin și anulată ordonanța procurului în Procuratura raionului Xxxxx, Țurcanu Alexandru, din 16 iulie 2015, prin care inculpații, au fost scoși de sub urmărire penală și clasarea procesului penal, și a dispus reluarea urmăririi penale pe cauza penală supusă judecătii, informând că aceasta poate fi contestată la judecătorul de instrucție în termen de 10 zile, în condițiile art. 313 Cod de procedură penală, în motivarea acesteia indicând că „hotărârea vizată este afectată de vicii fundamentale, manifestate prin limitarea drepturilor părții vătămate, care sunt garantate de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și art. 19 Cod de procedură penală, de a avea dreptul la un proces echitabil și acces liber la justiție”

Respectiv, se constată că la emiterea ordonanței privind reluarea urmăririi penale, procurorul ierarhic superior s-a bazat de prevederile art. 52 alin. (2) și art. 299¹ alin. (1) pct. (2) Cod de procedură penală. Însă, prevederile alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală, care au fost declarate neconstituționale prin hotărârea Curții Constituționale din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (1) Cod de procedură penală, nici nu a fost indicate în ordonanța de reluare a urmăririi penale din 22.08.2015.

Mai mult ca atât, se reține că ordonanța de reluare a urmăririi penale a fost emisă la 22 august 2015, iar art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, a fost abrogat prin Legea nr. 197 din 28.07.2016, în vigoare la data de 09.09.2016 și tot prin aceeași Lege la alineatul (2), cuvintele „poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție” s-au substituit cu cuvintele „se dispune de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului sau”. Astfel, la data emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale, la 22 august 2015, erau în vigoare prevederile art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală care stipulau că „Reluarea urmăririi penale poate fi dispusă și de către judecătorul de instrucție în cazul admiterii plângerii depuse împotriva ordonanței procurorului de încetare a urmăririi penale ori clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală”, conținutul căruia nu excludea dreptul procurorului de a relua urmărirea penală, în cazurile prevăzute de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, ținând cont și de prevederile art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs reține că, instanța de apel a declarând nulă ordonanța de reluare a urmăririi penale, menționează că „netemeinicia ordonanței adjunctului Procurorului raionului Xxxxx, Adrian Tabureanu, emisă la 22 august 2015, prin care a dispus reluarea urmăririi penale, în privința inculpaților Stănilă Constantin și Vancea Dumitru, și constată nulitatea acesteia, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor care

reglementează derularea procesului penal, fiind astfel, lovită de nulitate absolută și nu produce careva efecte juridice”, însă nu s-a expus asupra plângerii avocatului Bondarenco Oleg, în numele părților vătămate Parfene Vasile și Mincev Dorin, înaintată în ordinea prevăzută de art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală, or astfel plângerea părții vătămate rămâne fără răspuns, contrar prevederilor art. 6 CEDO, dreptul la un proces echitabil.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că în speță și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii*, ceea ce inevitabil duce la casarea deciziei instanței, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În mare parte soluția instanței de recurs de a dispune rejudecarea se bazează pe statuările Curții Europene în speța Năvoloacă c. Moldovei (cererea nr. 25236/02), hotărârea din 16.12.2008, unde Curtea având a se pronunța asupra acestei cauze a considerat că chestiunile care urmau a fi hotărâte de către Curtea Supremă de Justiție nu puteau fi examinate în mod corespunzător, ca chestiuni ce țin de un proces echitabil, fără o apreciere directă a circumstanțelor factologice prezentate de părți pe marginea speței deferite judecării (*a se vedea Botten v. Norway, 19 februarie 1996, §§ 52 și 53, Reports of Judgments and Decisions 1996-I și Popovici, citată mai sus, § 72*). Având în vedere că, Curtea Supremă de Justiție nu are competența să facă o examinare directă în fapt, ea are competența de a dispune rejudecarea cauzei de către instanța ierarhic inferioară. În cazul de față, ținând cont și de faptul că sentința instanței de fond conține grave erori de drept, semnalate în decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 mai 2019, echitatea cere ca Curtea Supremă de Justiție să dispună rejudecarea cauzei.

În cadrul rejudecării cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, să aprecieze toate circumstanțelor cauzei, să țină cont de circumstanțele menționate în hotărârea Curții Constituționale din 14 mai 2015, privind excepția de neconstituționalitate a articolului 287 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 287 Cod de procedură penală în vigoare la momentul emiterii ordonanței de reluare a urmăririi penale și prevederile art. 299¹ și art. 299² Cod de procedură penală nominalizate și în prezenta decizie; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, să emită o soluție clară și motivată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Sîrbu Lilia și avocatul Bondarenco Oleg în numele părților vătămate Mincev Dorin și Parfene Vasile, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 februarie 2020, în cauza penală în privința lui **Stanila Constantin Xxxxx** și **Vancea Dumitru Xxxxx**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Pronunțată integral la **18 februarie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Guzun Ion

Catan Liliana

Craiu Nicolae

Stratulat Galina